

Міністерство освіти і науки України

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова

Кафедра цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності

Інститут інноваційних технологій і змісту освіти

Центр еколого-валеологічних ініціатив

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали

I Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції,
присвяченої 180-річчю Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова.

(16 квітня 2015 року, м. Київ)

Київ – 2015

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

Редакційна колегія:

Шмалей С.В. – доктор педагогічних наук, професор (*відповідальний редактор*);
Бондаренко О.О. – кандидат військових наук, доцент;
Веселківський Р.В. – кандидат технічних наук, доцент;
Гвоздій С.П. – кандидат педагогічних наук, доцент;
Гнеушев В.О. – кандидат технічних наук, доцент;
Дашковська О.В. – кандидат хімічних наук, доцент;
Дегтяренко Т.В. – доктор медичних наук, професор;
Редька І.В. – кандидат біологічних наук, доцент;
Постолатій Т.О. – *відповідальний секретар*;
Халмурадов Б.Д. – кандидат медичних наук, доцент;
Цебржинський О.І. – доктор біологічних наук, професор

Затверджено до друку Організаційним комітетом I Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення: сучасні реалії України:

П 78

Матеріали I Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції, присвяченої 180-річчю Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – 116 с.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних досліджень в сфері цивільного захисту, а також розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільного захисту та формування культури безпеки життєдіяльності.

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

©Автори статей, 2015
© НПУ імені М.П. Драгоманова

<i>Дегтяренко Т.В., Курунова Ю.О.</i> Інтелектуально-особистісний потенціал індивіда в реалізації адаптивної спрямованості поведінки ...	38
<i>Добростан О.В., Плиска О.І.</i> Проблема організації та порядку проведення заходів щодо санітарної обробки людей, спеціальної обробки одягу, засобів індивідуального захисту, транспортних засобів та обладнання	40
<i>Єлисеєв В.Н.</i> Математична модель оцінки готовності підрозділів сил цивільного захисту для виконання рятувальних робіт	42
<i>Закономірний І.М.</i> Використання методу проблемно-ситуативного аналізу у навчанні учнів вечірньої школи цивільного захисту	45
<i>Заплатинський В.М.</i> Нормативні основи освіти з цивільного захисту та безпеки в Україні	47
<i>Зінченко С.В., Веселівський Р.Б.</i> Психологічна підготовка майбутніх фахівців пожежно-рятувальної служби до діяльності в екстремальних умовах: особистісний аспект	50
<i>Ігнатенко С.А.</i> Формування психологічної готовності майбутніх педагогів до дій в надзвичайних ситуаціях з використанням інтерактивної методики «Театр Форум»	52
<i>Ігуменцев В.А., Могильниченко В.В.</i> Питання щодо впровадження інженерно-технічних заходів цивільного захисту в містобудівній документації	54
<i>Кляссен Н.Л.</i> Навчально-методичне забезпечення цивільного захисту та БЖД учасників навчально-виховного процесу закладами післядипломної педагогічної освіти	56
<i>Ковальов О.С.</i> Проблеми захисту персоналу на хімічно небезпечних підприємствах під час надзвичайних ситуацій	58
<i>Кузьменко В.В., Дуля А.В.</i> Формування екологічної компетентності курсантів для життєзабезпечення у надзвичайних ситуаціях	60
<i>Мазена І.В., Мазена М.А.</i> Роль системного аналізу у вивченні біологічних екосистем	62
<i>Маланчук Т.О.</i> Деякі аспекти навчання лікарів в контексті забезпечення захисту людини при надзвичайних ситуаціях	64
<i>Малинівська Л.І.</i> Особливості навчання дітей підліткового віку з питань цивільного захисту	66
<i>Нечипоренко М.Г., Нечипоренко Л.М.</i> Організаційно-педагогічні заходи життєзабезпечення учнівської молоді в надзвичайних ситуаціях	68
<i>Носіков О.М.</i> Проблема професійного наповнення сфери цивільного захисту	69

заходи по впровадженню системи освіти з безпеки. Запровадження ефективної системи освіти з безпеки в Україні дозволить знизити травматизм і смертність через військові загрози, знизити рівень побутового та виробничого травматизму і смертності, зменшити кількість надзвичайних ситуацій з антропогенними причинами, а в окремих випадках і технічними. Це, в свою чергу буде мати не тільки позитивні соціальні але й вагомні економічні наслідки для України.

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ДО ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ: ОСОБИСТІСНИЙ АСПЕКТ

Зінченко С.В.¹, Веселівський Р.Б.²

¹Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

²Львівський державний університет безпеки життєдіяльності ДСНС України

zn_sv@ukr.net

На сучасному етапі найважливішою вимогою до психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців пожежно-рятувальної служби є формування у них емоційно-вольової стійкості, здатності протистояти небезпеці та витримувати негативні емоційні й фізичні впливи на психіку, а також формування надійності психіки, її завадостійкості.

Так збереження чи підвищення стресостійкості у майбутніх фахівців пожежно-рятувальної служби спрямоване на використання особистістю власних ресурсів з врахуванням збереження свого здоров'я та працездатності під час виконання професійних обов'язків в екстремальних або стресових ситуаціях.

Відповідно вольова діяльність фахівців пожежно-рятувальної служби передбачає низку актів: оцінку ситуації, що склалася; вибір шляху для майбутньої дії; вибір засобів, необхідних для досягнення мети; прийняття рішень і т. ін. Вольова дія починається з виникнення збудження (спонукання) і постановки мети. Крім цього, вольовій дії передують ще й обдумування,

усвідомлення, обговорення мети дії та боротьба мотивів прийняття рішення, планування дій, засобів і способів їх здійснення.

Адже у процесі боротьби мотивів людина приймає рішення, що виявляється в обмеженні одних збуджень щодо інших і прийнятті цілі діяльності. Іноді воно є протилежним тому, що було першим. Процес прийняття рішення виступає як особлива стадія вольової дії та вимагає не лише максимальної усвідомленості, а й рішучості, мужності й відповідальності особистості [2, с. 13]. Особливо активно прослідковується цей процес, коли зіштовхуються несумісні спонукання, і особистість змушена вибирати між вузько особистісними мотивами та громадянським обов'язком, між логікою розуму і почуттям.

Тому процес формування стану психологічної готовності фахівців пожежно-рятувальної служби до діяльності в екстремальних умовах є послідовністю взаємопов'язаних дій:

- усвідомлення своїх потреб, вимог суспільства, колективу або поставленої іншими людьми завдання;
- усвідомлення цілей виконання завдань, вирішення яких призведе до задоволення потреб або виконання поставленого завдання;
- осмислення та оцінка умов, в яких будуть протікати події, актуалізація досвіду;
- визначення на основі досвіду і оцінки майбутніх умов діяльності найбільш раціональних і можливих способів вирішення завдань;
- прогнозування прояву своїх інтелектуальних, емоційних, мотиваційних і вольових процесів, оцінка співвідношення своїх можливостей, рівня домагань і необхідності досягнення певного результату;
- мобілізація сил відповідно до умов і завдань, самонавіювання віри в успішне досягнення мети [1, с. 101].

Таким чином, особистісна готовність майбутніх фахівців пожежно-рятувальної служби до діяльності в екстремальних умовах є емоційно-інтелектуальною, вольовою, мотиваційною, що включає зацікавлене ставлення

до діяльності, почуття відповідальності, впевненість в успіху, потребу виконання поставлених завдань на високому професійному рівні, мобілізацію сил, подолання непевності тощо.

Література:

1. Корнилова Т.В. Когнитивний стиль и факторы принятия решения в ситуации неопределенности / Т.В. Корнилова [и др.] // Когнитивные стили: тезисы научно-практического семинара. – Таллин, 1986. – С. 99-103.
2. Особистість в екстремальних умовах: збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю: [в 2 ч.] / за ред. О.А. Кривопишиної, Б.І. Шуневича. – Л.: ЛДУ БЖД, 2013 – Ч.1.– С. 13

**ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ
ПЕДАГОГІВ ДО ДІЙ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ З
ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНОЇ МЕТОДИКИ «ТЕАТР ФОРУМ»**

Ігнатенко С.А.

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ign.sergey@gmail.com

В Україні відбувається модернізація системи загальної освіти, орієнтованої на входження до європейського і світового освітнього простору, що потребує комплексної перебудови структури і змісту навчально-виховного процесу на основі загальнолюдських цінностей, принципів гуманізму та ідей сталого розвитку суспільства Цей процес супроводжується зміною освітньої парадигми, а також суттєвими змінами в педагогічній теорії і практиці. Відповідно, організація і забезпечення навчально-виховного процесу здійснюється за новою системою педагогічних орієнтирів, мети, змісту і методів. У відповідності з новою парадигмою та Конституцією нашої держави, яка проголосила життя і здоров'я людини найвищою соціальною цінністю, основною метою освіти є формування студента як здорової, гармонійно-